

Evitar els danys col·laterals

Els danys col·laterals dels acords de la cimera de Laeken són per molta gent un retall de les llibertats de la població. Per denunciar-ho, el passat 8 de desembre es va crear a Ginebra la Comissió Internacional de Juristes (CIJ), una entitat que es presenta el 19 de desembre a Barcelona, juntament amb un document crític amb els acords de Laeken, elaborat per una de les entitats que integren la CIJ, l'Associació d'Advocats Europeus Demòcrates (AED).

En el document es fa referència al perill dels acords adoptats a Laeken, ja que suposaran una "amença" per a les llibertats públiques i els drets de la persona. Segons aquest text, "l'absència de definició precisa de l'element intencional permet sancionar tot comportament dissident com a comportament terrorista des del moment en què apunta a atemptar contra estructures polítiques, econòmiques o socials d'un país. Una interpretació del terme tan extensa podria dur a considerar com a terrorista tota acció de protesta radical. Pensem en els moviments ecologistes, sindicals o alternatius, a l'ocupació d'una oficina de col·locació, a l'ocupació d'un tren per reivindicar la gratuïtat dels transports públics, al blocatge d'una web informàtica d'una companyia d'aviació que expulsa refugiats, a l'entrada no autoritzada en una base militar, al bloqueig d'un tren carregat de residus radioactius". El text també dóna èmfasi al fet que en les propostes de Laeken només es parla de terrorisme en referència a aquells que ataquen l'ordre establert, i en canvi "no s'apunta a les accions que pretenen mantenir un ordre establert no democràtic o les accions d'estat la història de les quals demostra que en ocasions poden ser qualificades de terroristes. Resulta que un europeu que participa en un esquadró de la mort en el marc d'un règim dictatorial no es veu apuntat per la norma projectada, mentre que els actes d'un individu implicat en moviments contestataris o de desestabilització d'aquesta dictadura o en moviments d'alliberament nacional haurien de ser qualificats, segons aquesta legislació, de terroristes". I posen algun exemple: "El finançament per un europeu d'escamots antiavortistes als EUA escapa de la repressió antiterrorista del projecte." Un altre exemple: si algunes persones d'una associació antiracista actuant pel seu compte "bloquegen els furgons que transporten refugiats expulsats i porten una pancarta de l'associació, aquesta podrà ser condemnada d'aquesta manera: multes penals i no penals, impossibilitat de rebre subvencions públiques, sotmetiment a control judicial, tancament de l'establiment, dissolució judicial".

Contradiccions i falta de garanties. El text també denuncia que pel que fa a les sancions, es fixin "penes més greus a actes que atempten contra autoritats públiques que aquells que van dirigits a la població civil. Seguint aquesta lògica, l'atemptat comès contra el Pentàgon seria més greu –i comportaria penes més greus– que el que va destruir el World Trade Center el mateix dia".

Un altre aspecte que rebutja el document és el canvi en el

procés d'extradició, ja que "fa desaparèixer nombroses garanties de respecte als drets de la persona que hi ha actualment". Finalment el document conclou que amb aquests acords "sobre la porta a polítiques repressives i policials inquietants", i acaba amb l'alarma pel fet que les noves normes antiterroristes s'acosten més a les legislacions més restrictives que hi ha a Europa i per tant "són portadores d'amenaces reals".

Diferència de criteris. Però no tothom considera que els acords presos a Laeken duguin els perills anunciats per la CIJ. Josep Maria Fuster Fabra, advocat de l'Associació Víctimes del Terrorisme (AVT), defensor del general de la Guàrdia Civil Enrique Rodríguez Galindo i d'un dels caps policials que van intervenir en l'operatiu contra la manifestació anti-Banc Mundial a Barcelona del 24 de juny, considera que "acabarem tenint un codi civil i penal europeus i ara s'ha començat pels delictes més organitzats, però no per això tinc por que es disminueixin els drets". Sobre la possibilitat que la nova norma serveixi per reprimir els moviments antiglobalització, tal com denuncia el CIJ, Fuster Fabra assegura "que no té sentit fer una interpretació extensiva d'aquests acords cap als grups antisistema", i afegeix: "el 98% són gent pacífica, no té sentit criminalitzar-los." En això és en l'únic que coincideixen Fuster Fabra i els juristes de la CIJ, però aquests darrers no volen que això, i altres elements de les noves normes, siguin subjecte d'una interpretació amb sentit o sense, ni que sigui com a dany col·lateral de l'harmonització europea.

Aquest document és el primer que ha presentat la CIJ, però de fet ja havien començat a treballar abans. L'inici de tot plegat ve de la inquietud de diversos advocats italians preocupats per la impunitat de la repressió que hi va haver a Gènova amb motiu de les protestes contra la cimera del G-8, on la policia va matar un manifestant. A més de juristes italians, dins la CIJ hi ha professionals del dret catalans, espanyols, francesos, belgues, holandesos, alemanys i suïssos, a títol individual o prèviament agrupats en diverses associacions, com l'Associació d'Advocats Europeus Demòcrates (AED). Jaume Asens, membre de la Comissió de Defensa del Col·legi d'Advocats de Barcelona, i de l'AED, explica que el CIJ s'ha creat perquè "en l'era de la globalització hi ha una involució en l'espai de les llibertats i els drets humans". Asens, que també du l'acusació contra els policies que van dirigir la repressió al final de la manifestació contra el Banc Mundial del passat 24 de juny a Barcelona, explica que el CIJ va començar centrat en la repressió sobre els moviments antiglobalització, però ha anat ampliant el seu camp d'acció i de fet vol ser un observatori dels drets humans, que pugui fer pressió a les institucions i difondre les seves denúncies entre la població. Ara mateix la prioritat del CIJ és el cas de Gènova, però és molt probable que el següent cas sigui el de la repressió en la manifestació de Barcelona del 24 de juny.

Oriol Cortacans